

EN BOSTADSMARKNAD FÖR ALLA?

---

*Utmaningar för bostadsbyggande och
infrastrukturinvesteringar i Skåne*

Om denna rapport

Under 2014 tog Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne och Kommunförbundet Skåne initiativ till ett skånskt bostadsnätverk. Syftet var att skapa en arena för samverkan och kunskapsuppbyggnad samt en plattform för ett ökat bostadsbyggande i Skåne. Nätverket ska samla Skåne, använda respektive organisations styrkor och gemensamt driva ett aktivt påverkansarbete.

Startskottet var Skånskt Bostadsforum den 28:e november 2014. Där samlades över 130 aktörer för att gemensamt diskutera dagens problematik och identifiera konkreta åtgärdsförslag. Behovet av en fördjupning av kopplingen mellan bostadsbyggande och nödvändiga infrastrukturinvesteringar i Skåne framkom tydligt i diskussionerna.

Denna rapport har tagits fram av Region Skåne i samarbete med Sveriges Bygginstrument Syd. Material till rapporten kommer i första hand från Region Skånes egna analyser. Inspiration till utmaningarna och förslag på olika lösningar har även hämtats från en workshop med bostadsmarknadens aktörer* där frågorna diskuterades ingående.

* Anna Wiking – Fastighetsägarna Syd, Susanne Persson – JM, Monika Ericsson – Östra Göinge kommun, Tore Englén – Öresundskomiteen, Magnus Skiöld – Midroc Property Development, Richard Hultin – Skanska hyresbostäder, Johan Emanuelson – Malmö stad, Anneli Philipsson – Hyresgästföreningen, Lena Gerdtsen – Svedala kommun, Per-Olof Järvegren – Simrishamnsbostäder, Bo Adling – Sveriges Bygginstrument Syd, Therese Andersson – Region Skåne

Skåne behöver en bostadsmarknad för alla

Vi vill genom denna rapport lyfta Skånes situation och sambandet mellan infrastruktur, sysselsättning och bostadsmarknad.

Skåne står inför många utmaningar. Länet har den lägsta sysselsättningsnivån i Sverige. Befolkningen växer stadigt, samtidigt ökar både andelen äldre och unga invånare. Med allt fler som studerar eller har gått i pension ökar försörjningsbördan samtidigt som skattekraften minskar. Arbetspendlandet över kom-mungränserna stiger – särskilt till de större städerna i sydväst. Det skapar högre tryck på både kollektivtrafik och vägnät.

Bostadsbrist och obalans på bostadsmarknaden är ett samhällsproblem. Arbetsmarknad, utbildningsmög-ligheter, integration och social hållbarhet påverkas negativt. Det låga utbudet gör att människor får svårt att flytta dit jobben finns, eller att studera vid framför allt universitet och högskolor. Företagen får problem med kompetensförsörjningen: förutsättningarna för välfärd och ökad regional utveckling försämras.

Samtidigt har Skåne stora möjligheter, mycket på grund av det geografiska läget i en av Europas snabbast växande regioner och tillgången till två länders arbetsmarknader. Stora investeringar i banbrytande forskningsmiljöer höjer attraktionskraften för kunskaps-intensiva företag. Den kraftfulla infrastrukturutvecklingen med bland annat förbindelsen över Fehmarn bält och framtida snabbtåg både till Stockholm och ut i Europa, kommer på sikt att bidra till tillväxt och utveckling. Det finns en obalans i utvecklingstakten i länets olika delar, men den flerkärniga och täta ortstrukturen skapar goda förutsättningar för en framtida sammanhängande och funktionell region. Tillgång på bostäder för alla grupper i samhället är här en viktig framgångsfaktor. För att nå framgång måste vi börja

se Skåne som en samlad bostadsmarknad – inte 33 boendekommuner.

Hur och var vi planerar infrastruktur och bebyggelse för bostäder, verksamheter och service har stor betydelse för både livskvalitet och regional utveckling. Genomtänkt fysisk planering bidrar till önskad utveckling inom många olika samhällsområden. Inte minst bostadsbyggandet. Beslut om den fysiska miljön tas idag på flera olika nivåer i samhället och sträcker sig ofta över flera kommunala och administrativa gränser. Behovet av en regional dimension i den fysiska planeringen ökar i takt med att kommungränserna får allt mindre betydelse för människors rörelsemönster. För att skapa rörlighet krävs både att de befintliga bostadsbestånden utnyttjas bättre och en vilja att investera i nya bostäder för Skånes växande befolkning.

För att kunna fatta beslut som rör utvecklingen av bostadsmarknad, infrastruktur och näringsliv i krävs en hög grad av samordning mellan kommunerna. Annars riskerar lokala krav och önskemål att leda till dyrare byggprocesser och ett totalt sett ineffektivt utnyttjande av tillgänglig mark för bostäder i Skåne. Det ligger även ett ansvar hos allmännyttiga bostadsbolag och privata byggherrar att hitta vägar att bygga bostäder som kan efterfrågas av större delar av Skånes bostadskonsumenter.

Ett viktigt steg på vägen är gemensam kunskapsuppbyggnad. Det skapar förutsättningar för bostadsmarknadens aktörer att samverka och enas kring vilka åtgärder som kan bidra till att skapa en inkluderande skånsk bostadsmarknad. I följande avsnitt finns en närmare beskrivning av Skånes specifika utmaningar samt förslag på åtgärder.

Vi har mycket att vinna på att arbeta tillsammans.

Mätta Ivarsson (MP)

*Ordförande Regionala utvecklingsnämnden
Region Skåne*

Bo Adling

*ansvarig för bostadsfrågor
Sveriges Byggindustrier Region Syd*

Region Skåne 2015 ©

Projektansvarig: Therese Andersson, Region Skåne

Grafisk form: Långe Leve Kommunikation AB

Text: Daniel Svård, Anna Liljehov, Inger Sellers, Region Skåne

Bo Adling, Sveriges Byggindustrier Syd

skane2030.se

Innehåll

De främsta utmaningarna för bostadsbyggandet i Skåne	6
Skånes befolkning	12
Skånes bostadsbyggande	17
Skånes arbetsmarknad	23
Skånes arbetspendling	26
Källhänvisning	30

DE FRÄMSTA UTMANINGARNA FÖR BOSTADSBYGGANDET I SKÅNE

1

Flerkärnighet – både utmaning och potential

Skåne är en av Sveriges tre storstadsregioner och har en större täthet av orter än någon annan del av Sverige. Den flerkärniga Ortsstrukturen skapar speciella levnads- och resemönster. Skåne har till exempel inte några traditionella förorter. De åtta regionala kärnorna (Malmö, Lund, Helsingborg, Landskrona, Kristianstad, Hässleholm, Ystad och Trelleborg) och deras omland spelar alla en viktig roll för utvecklingen.

Att säkerställa ett ökat bostadsbyggande och en långsiktig bostadsförsörjning i hela Skåne är en viktig framtidsfråga. God tillgänglighet med bra kommunikationer är grundläggande för att flerkärnighetens mångfald ska kunna användas optimalt. Infrastrukturen i form av vägar och järnvägar är bitvis kraftigt underdimensionerad i förhållande till behoven. Trots de med svenska förhållanden relativt korta avstånden mellan regionens olika delar leder bristerna ofta till onödigt långa pendlingstider, oavsett om man väljer bil eller kollektivtrafik. Arbetspendlingen i regionen har trots detta ökat med 60 procent de senaste 20 åren. 2013 arbetspendlade 440 000 personer över kommungränser i Skåne.

De skånska arbetsmarknadsregionerna har de senaste åren blivit större och effektivare för både arbetssökande och arbetsgivare. Men det finns fortfarande stora skillnader mellan de olika delarna av Skåne. Matchningen brister på både bostads- och arbetsmarknaden. Det kan till exempel råda brist på personal samtidigt som arbetslösheten är hög, eller både bostadsbrist och visst överskott av bostäder, i olika delar av regionen.

Tillväxten i Skånes kommuner är mycket ojämnt fördelad och – till skillnad från kranskommuner till Stockholm och Göteborg – kan mindre kommuner en bit från regionens ekonomiska centra inte dra nytta av den tillväxt som skapas. Denna utveckling spås på av att kunskapsintensiva och expansiva företag har en tendens att samlas nära större lärosäten. Risken är att de skånska kommunerna konkurrerar sinsemellan om den del av befolkningen som är mest gynnsam för den egna lokala ekonomin, och att Skåne därmed inte får en samlad bostadsmarknad som möter alla grupperns behov.

Driv utvecklingen mot EN samlad arbets- och bostadsmarknad

Skåne har ett unikt utbud av attraktiva boendemiljöer i olika prisklasser och tämligen goda möjligheter att bo på en ort och arbeta i en annan. Utvecklingen mot en samlad arbets- och bostadsmarknad kan påskyndas genom att ta hänsyn till både lokala förutsättningar och regionala behov i alla beslut som rör utvecklingen av bostadsmarknad, infrastruktur och näringsliv i Skåne. En möjlig åtgärd är att de skånska kommunerna och Region Skåne vidareutvecklar det arbete som gjorts inom ramen för Skånskt bostadsnätverk och initierar ett samarbete för samordning av utredning och planering av bostäder i länet. Genom detta kan byggtiderna förkortas, kostnaderna minska och bostadsbyggandet anpassas efter hela Skånes behov.

Genomtänkta investeringar i trafiksystemet

Förkortade pendlingstider skulle bidra till att bredda utbudet av både arbeten och bostäder och samtidigt göra det både möjligt och mer ekonomiskt lönsamt att bygga bostäder i flera delar av regionen. Områden med bostadsbrist och bostadsöverskott ligger dessutom ofta ganska nära varandra. Att länka samman dem med vägar, järnvägar och kollektivtrafik är mycket värdefullt, både socialt och samhällsekonomiskt.

Identifiera attraktiva lägen

De mest attraktiva och efterfrågade lägena för byggande av nya bostäder behöver identifieras och synliggöras i hela Skåne. Det finns många attraktiva lägen i Skåne i nära anslutning till kollektivtrafik och starka stråk. Enligt rapporten Stationsnära läge, från Länsstyrelsen Skåne, Trafikverket och Region Skåne skulle man till exempel kunna bygga bostäder för dubbelt så många som idag bor i Skåne genom att utnyttja tillgängliga ytor inom en kilometer från pågatågsstationerna.

Skapa samsyn

För att lyckas behövs en ökad samsyn och ett gemensamt regionalt tänk. Det handlar om att i ett nationellt sammanhang marknadsföra Skåne som en stark och sammanhållen storstadsregion. Den som bor i Nacka och arbetar i centrala Stockholm behöver ofta lika lång tid för att resa som den som bor i Hässleholm och arbetar i Malmö. Öresundståg och Pågatåg är vår motsvarighet till tunnelbana och tack vare dem är vi skåningar, precis som stockholmarna, en väl sammanlänkad del i en större funktionell region. På bostadsmarknaden skulle detta synsätt kunna öppna många nya möjligheter. Ett gemensamt och transparent kösystem för hyresbostäder i hela Skåne kan till exempel få stor betydelse för såväl bostadssökande som byggherrar och investerare.

2

Gränsregion – både barriär och möjlighet

EU och det nordiska samarbetet har som ett mål att underlätta människors liv och mobilitet över nationsgränser. Det har gjorts stora framsteg, men det finns fortfarande många frågor kvar att lösa.

Trots närheten till Köpenhamn och den kraftiga ökningen av pendling över gränsen som Öresundsbron inneburit brottas gränsregionen fortfarande med ett stort antal administrativa problem. Brister i statistisk uppföljning över gränserna gör det svårt att fatta beslut, eller medför rent av att beslut fattas på felaktiga grunder. Dagens skatteavtal mellan Sverige och Danmark leder dessutom till att Skåne missgynnas ekonomiskt och snåriga regler för till exempel a-kassa och socialförsäkring komplicerar för den enskilda individen.

Det faktum att tillväxten, till skillnad från i exempelvis Stockholm, inte sker i regionens geografiska mitt utan i huvudsak i gränsregionen mot Danmark ställer extra höga krav på goda förbindelser i hela

regionen. Det stora antalet avbrott i framför allt den spårbundna kollektivtrafiken som skapas av många års bristande underhåll hämmar användandet av kollektivtrafik. Regeringens ökade ambitioner att flytta godstrafik från väg till järnväg samt öppnandet av Fehmarn Bält-förbindelsen kommer dessutom att öka trycket på den spårbundna infrastrukturen ännu mer i framtiden. Utan ytterligare investeringar riskerar den redan underdimensionerade spårbundna kollektivtrafiken i Skåne att bli sämre, trots ökade behov.

Sammantaget innebär detta att den potential som en helt integrerad arbetsmarknadsregion innebär inte förverkligas fullt ut. Både Danmark och Skåne förlorar när matchningen mellan arbetstillfällen och tillgänglig arbetskraft inte ges optimala förutsättningar. Gränsregionens särskilda fördelar med tillgång till två länders kompetensförsörjningsystem samt möjligheterna att anpassa sig efter två olika länders konjunkturer är en styrka som inte lyfts fram tillräckligt ofta – och som därmed inte utnyttjas.

17 000

Undanröj administrativa hinder

Den stigande medelåldern på den danska arbetskraften med arbetskraftsbrist i Hovedstadsregionen redan nu, innebär i kombination med ett expansivt danskt näringsliv stora möjligheter för Skånes unga. Om denna potential ska tillvaratas fullt ut måste förutsättningarna för att bo i Skåne och arbeta i Danmark ses över i grunden och aktuella regelverk styras upp för att matcha verkligheten bättre.

Nytt skatteavtal och bättre statistik

För Skåne saknas cirka 17 000 personer, eller drygt två procentenheter av förvärvsfrekvensen i den officiella statistiken. Staten måste ta ansvar för att upprätta en fungerande gränsregional statistik som gör det möjligt att ta hänsyn till förändringar som påverkar bostadsbehovet på båda sidor av Öresund. Samtidigt måste skatteavtalet med Danmark ses över för att säkerställa att Region Skåne och de skånska kommunerna får rimlig ersättning för de kostnader som uppstår med anledning av de många jobbspendlarna över gränsen till Danmark. Det handlar om att skapa incitament för kommunerna att fortsätta arbeta för en ökad integration med Danmark och att se nyttan av att två länder verkar med en gemensam agenda för jobb och bostäder.

Förbättra tillgängligheten

Satsningar på en utbyggd och därmed mer tillförlitlig och snabbare kollektivtrafik skapar förutsättningar för pendling över Öresund, även för dem som bor utanför sydvästra Skåne. Dessutom krävs investeringar som löser befintliga och inte minst förväntade flaskhalsar när Fehmarn Bält-förbindelsen öppnar.

3

Demografi – både belastar och berikar

Skåne har en demografisk situation med en hög andel både unga och äldre, alltså personer som inte är aktiva på arbetsmarknaden. Dessutom är en för liten andel av den arbetsföra befolkningen i arbete. Det innebär en stor försörjningsbörda för den yrkesarbetande delen av befolkningen. Den låga sysselsättningsnivån ökar pressen på kommunernas sociala situation och leder även till en svag köpkraft för bland annat bostäder. Inflyttningen av personer i arbetsför ålder till Skåne sker i första hand till de växande delarna av regionen och det bidrar till att förvärra den regionala obalansen.

Förutsatt att det finns tillgång till arbete och bostad så att de har möjlighet att välja att antingen stanna i eller återvända till länet även efter avslutad utbildning, är den stora andelen unga en stor möjlighet för Skåne. Under de kommande 10 åren leder denna situation dock till en ansträngd ekonomi i flera skånska kommuner.

Den stora andelen migranter från andra länder ställer också särskilda krav på den skånska bostadsmarknaden. Denna grupp saknar precis som många unga ofta de ekonomiska möjligheter som krävs för att köpa sin egen bostad. För att integrationen in i det svenska samhället ska fungera är även de synnerligen beroende av en väl utbyggd och fungerande kollektivtrafik som möjliggör både utbildning och arbete.

En flexibel skånsk bostadsmarknad är en förutsättning för att skapa tillgång till bostäder för alla befolkningsgrupper. Grupperna har markant olika behov och det kan samtidigt råda överskott på bostäder för en grupp, men svår brist på bostäder för en annan grupp i samma område eller ort, samtidigt. Rörligheten på bostadsmarknaden begränsas av inlåsningseffekten på hyresrätter samt reavinstskatt, ränta på uppskovsbelopp, stämpelskatt och pantsättningsavgifter som skapar motsvarande inlåsnings effekter för det ägda boendet.

Ökad fokus på ekonomiskt svaga grupper

Unga som ska in på bostadsmarknaden behöver i första hand en bostad de har råd med och tillgång till kollektivtrafik som gör det möjligt att snabbt ta sig till arbete och studier. Tillgången på hyresrätter är här helt avgörande, speciellt för de grupper (till exempel unga och nyanlända migranter) som har en svag förankring på bostadsmarknaden och inte har hunnit bygga upp en stabil ekonomi. För företagen är en väl fungerande marknad för hyresrätter viktig för att skapa bättre matchning på arbetsmarknaden, så att de kan få tag på den kompetens de efterlyser. För detta behövs kunskap om marknadens behov och aktörernas preferenser.

Utnyttja det befintliga bostadsbeståndet bättre

Totalt sett utgör nyproduktionen en väldigt liten andel av totala bostadsbeståndet. Det årliga tillskottet ligger under en procent per år. Bostadsbristen måste alltså främst lösas genom att utnyttja det befintliga beståndet bättre.

Stimulera rörligheten

Åtgärder krävs för att skapa en flexibel bostadsmarknad för ett flexibelt leverne. Även om de socioekonomiska förhållandena i den åldrande skånska befolkningen är skiftande så är det inom denna grupp den största potentialen finns för att kunna efterfråga nyproducerade bostäder. Marknaden för befintliga äganderätter är avhängig denna grupps vilja att sälja och flytta till en ny bostad. För att få en rörlig och dynamisk bostadsmarknad i Skåne krävs nationella politiska beslut som bidrar till att undanröja inläsnings effekterna på bostadsmarknaden. Det krävs också att kommunerna och byggherrarna arbetar aktivt med denna grupp för att få till attraktiva boenden som ett alternativ till villan. Kunskap behövs även här om äldres behov och preferenser.

Samarbete, samverkan och nationella insatser

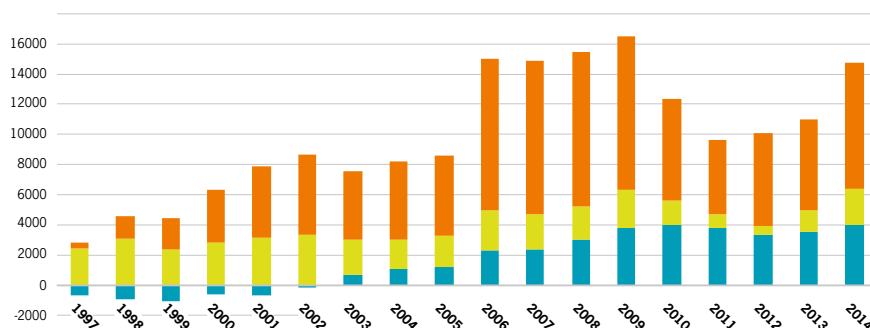
Regionalt samarbete över kommungränser, med byggherrar och näringsliv är nödvändigt. Ett gemensamt arbete som går ut på att närmare undersöka invånarnas behov och preferenser bör sättas igång. Även Skånes långsiktiga förutsättningar och vad som krävs på det nationella planet för att den skånska bostadsmarknaden ska få fart bör utredas närmare. Allra viktigast är att den kommande infrastrukturpropositionen premierar investeringar i spårbinden kollektivtrafik. Det kan leda till utökade arbetsmarknadsregioner samt minska trycket på bostadsmarknaden i vissa lägen. Regeringen bör även tidigarelägga satsningar på ny infrastruktur i de regioner, varav Skåne är en, där investeringen ger störst effekt för minskad arbetslöshet, bostadsbrist och klimatpåverkan.

SKÅNES BEFOLKNING

Sedan 2003 är den naturliga befolkningsökningen positiv. Det föds alltså fler än det dör. Skånes befolkning växte under åren 2000-2014 med 20 procent genom födelseöverskott, 20 procent genom inrikes flyttnetto (mellanskillnaden mellan dem som flyttar till och från Skåne) och 60 procent genom migrationsnetto.

Skånes befolkningsförändring och dess komponenter 1997-2014

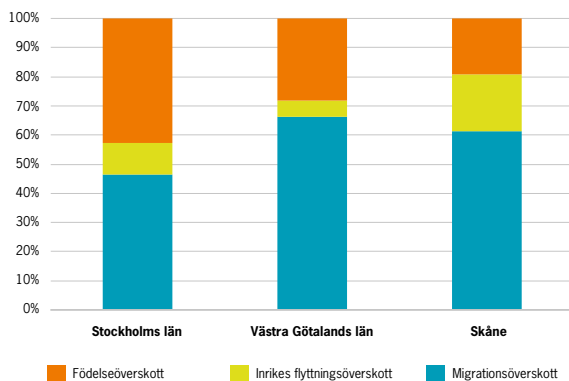

Den inrikes inflyttningen står för den minsta delen av den skånska befolkningstillväxten, även om trenden är att den ökar något. Den naturliga befolkningstillväxten ökar sedan 2003 eftersom det föds fler än det dör. Den största delen av befolkningstillväxten står migrationsöverskottet för.

I Stockholm var födelseöverskottet 2000-2014 över 40 procent och det inrikes flyttnettot bara 10 procent. Västra Götaland har med 66 procent det högsta migrationsnettot.

Befolkningsförändringarna andel för perioden 2000-2014

Fördelningen mellan de tre storregionerna visar att födelseöverskottet är störst i Stockholm och minst i Skåne. Göteborg har det största migrationsöverskottet (66 procent) medan Skåne med 20 procent har det största inrikes flyttöverskottet.

Migrationsöverskott

En stor del av den skånska befolkningstillväxten sedan år 2000 beror på ett migrationsöverskott. Det kan delvis tillskrivas konflikter och oroligheter i vår omvärld, men bilden är mer komplex än så och måste även ses i ett europeiskt perspektiv. Enligt en flyttstudie utförd av Region Skåne är cirka 20 procent av migranterna födda i Sverige. Ytterligare cirka 20 procent är födda i ett annat EU/ESS-land.

De totala migrationsströmmarna till och från Skåne uppgår till 25 000 personer varje år. Det skapar unika möjligheter för utbyte med olika delar av världen. På grund av oro i Irak och Syrien har det under vissa år kommit extra många människor därifrån. Den plötsliga ökningen av flyktingströmmar är en stor utmaning för en redan ansträngd bostadsmarknad, särskilt som många av dessa personer inte har de ekonomiska möjligheter som krävs för att ta sig in på den svenska bostadsmarknaden och tillgången på hyresrätter på vissa orter kan vara otillräcklig.

Minskad inrikes inflyttning

Den inrikes inflyttningen till Skåne har minskat sedan 1997, även om det går att se en svag ökning under 2014. Skåne har ett negativt netto gentemot Stockholms län och de senaste åren även mot Västra Götalandsregionen. Dock har Skåne precis som Stockholm ett positivt netto gentemot övriga län i Sverige. För Skånes del är det extra stort gentemot våra grannlän, särskilt de tre i Småland.

Det är svårt att säga exakt vad den totala nedgången i inrikes inflyttning beror på. I kommunal planering och kommunala befolkningsprognoser går det ofta att se en samstämmighet mellan bostadsbyggande och inrikes flyttning. Att bostadsbyggandet minskat sedan 2009 kan alltså vara en bidragande orsak.

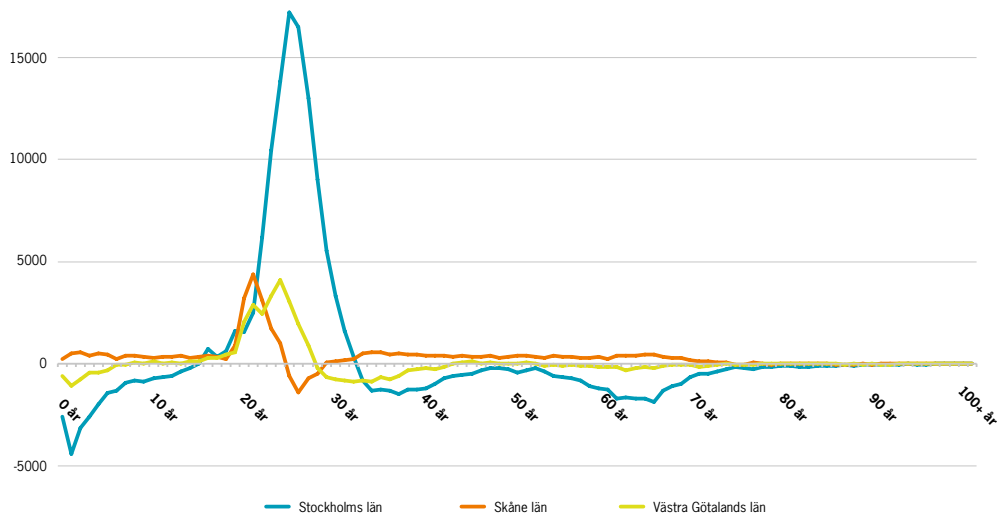
Svårt få unga välutbildade att stanna

Stockholm, Västra Götaland och Skåne har alla ett stort inflyttningsnetto i åldersgrupperna 20-25 år.

Många i denna åldersgrupp flyttar till Skåne för att studera under ett par år och väljer sedan att flytta ut ur länet igen. Det ger en tydlig rekyl i befolkningsstatistiken. I Stockholm syns inte samma dramatiska kurva. Det kan till stor del förklaras med en större inomläns rekrytering till högre utbildning. 62,6 procent av nybörjarstudenterna vid Stockholms universitet och 76,2 procent av studenterna vid Södertörns högskola kommer från Stockholms län, men endast 34,2 procent av studenterna vid Lunds universitet och 60,8 procent av studenterna vid Malmö högskola kommer från Skåne. Den dåliga arbetsmarknadssituationen och bristen på tillgängliga bostäder (främst i form av hyresrätter) i storstadsområdena kan bidra till att många av de studenter som flyttat till Skåne för att studera ofta saknar incitament att stanna kvar efter avslutade studier.

Att många unga och välutbildade väljer att inte stanna i Skåne är ett problem för kompetensförsörjningen.

Totalt flyttnetto 2000-2014 per 1-års åldersgrupp gentemot storstadsregionerna

Befolkningsökningen i spannet 20-25 år förklaras främst med inflyttning av studerande som i hög utsträckning tycks lämna såväl Skåne som Västra Götaland direkt efter avslutade studier. I Stockholm syns dock rekylen först runt 32 år vilket kan förklaras med att många barnfamiljer lämnar länet på jakt efter billigare och större boenden i närliggande län.

Efterfrågan på arbetskraft med endast grundskoleutbildning antas minska fram till år 2020. Samtidigt beräknas cirka 42 000 nya skånska arbetstillfällen för dem med eftergymnasial utbildning: en grupp som minskat drastiskt i storlek under 2000-talet. Sedan 2011 är det fler i denna grupp som lämnat Skåne än som flyttat hit. För att göra Skåne till en mer attraktiv region dit unga högutbildade söker sig och väljer att stanna krävs satsningar på både infrastruktur för en förbättrad kollektivtrafik och attraktiva boendemiljöer.

Av dem med eftergymnasial utbildning som väljer att stanna i, eller flytta till länet väljer många Malmö, Lund, Helsingborg eller en kommun direkt utanför någon av dessa städer. Här kan Skåne redan idag på många plan erbjuda en större mångfald i storstadsnära boendemiljöer och mer attraktiva boendepriiser än till exempel Stockholm.

Många alternativ för barnfamiljer

I åldersgruppen 26-30 år har Stockholm ett inflyttningsöverskott medan Skåne har ett fortsatt negativt netto. För dem över 35 år förhållandet det omvända: Skåne har ett högre inflyttningsnetto än Stockholm. En trolig förklaring är att många barnfamiljer i

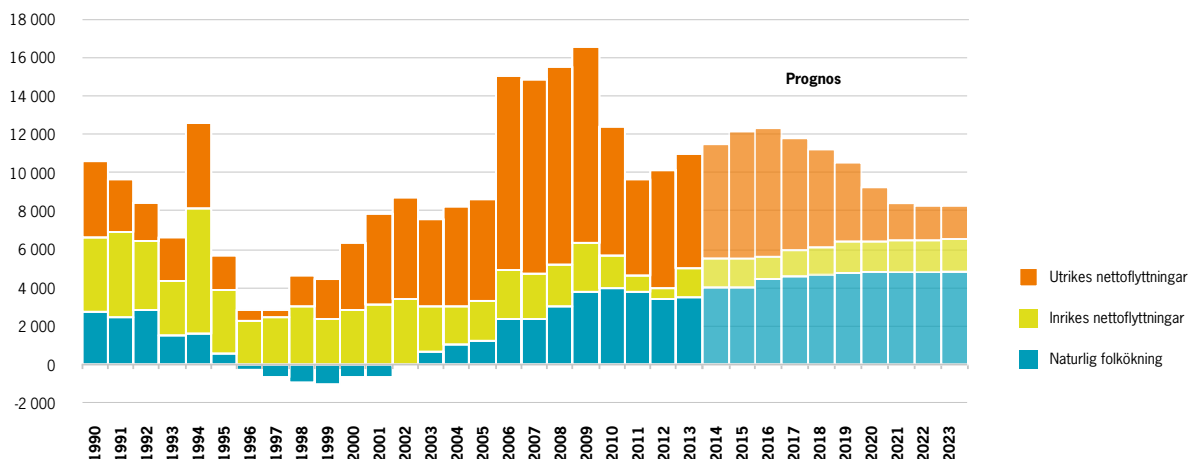
Stockholm väljer att flytta till angränsande län med lägre boendekostnader, medan det i Skåne finns många alternativ inom länet.

Malmö, Lund och Helsingborg är tillväxtmotorer som har agerat "hamnar" för en stor del av Skånes befolkningsökning under 2000-talet. Många som flyttar dit är relativt unga, därför är även barnafödandet högre där. Den sydöstra delen av Skåne har ingen naturlig befolkningsökning. Det avlider fler än det föds, och i och med att många unga flyttar till större städer blir även medelåldern högre. I nordöstra Skåne är den naturliga befolkningsökningen låg och flera av kommunerna förlorar i inflyttning. Att det inte sker en befolkningsminskning i de kommunerna beror främst på migrationsnettot.

Befolkningen förändras

Fram till år 2023 förväntas Skåne växa med 103 000 invånare (8,1 procent). Det ligger i linje med den beräknade befolkningsökningen för Sverige. Både barnafödande och inrikes flyttnetto beräknas öka under perioden. Migrationsnettot är svårare att förutse, men det förväntas förbli relativt högt, åtminstone under prognosens första år.

Skånes befolkningsförändring 1990-2013 med prognos 2014-2023

Val av bostadsort baseras på flyttarens preferenser och möjlighet till jobb, studier, attraktivare bostadsmiljö, närhet till familj eller andra viktiga skeenden i livscykeln. Det är flyttströmmarna mellan olika kommuner som skapar integration på bostadsmarknaden. Utbud, efterfrågan och pris på bostäder är avgörande för individens möjlighet att flytta. Den kraftiga befolkningsökningen som skett de senaste åren i de större skånska städerna är en tydlig indikation på att individens preferenser och syn på bostäder och livsmiljö håller på att förändras.

Region Skånes årliga befolkningsprognos baseras bland annat på inhämtade uppgifter om kommunernas planerade bostadsbyggande. I 2014 års befolkningsprognos bedöms att det kommer att byggas lite drygt 6000 bostäder per år under perioden 2014-2023. Detta är i linje med målet i den regionala utvecklingsstrategin för Skåne 2030. Det beräknade byggandet är högre i prognosperiodens början för att sedan avta något.

Större demografiska skillnader

Att balansera befolkningsökningen inom länet är en stor utmaning. Åldersstrukturen förändras markant och försörjningskvoten (hela befolkningen/befolkningen 20-64 år) ökar i takt med att andelen unga och äldre blir allt större. Färre ska alltså betala för fler – något som påverkar Skånes offentliga sektor markant när skatteintäkterna blir mindre samtidigt som behoven av både välfärdstjänster och utbildning ökar.

I befolkningsprognosen syns en fortsatt koncentration av unga till storstäderna. Det leder till större demografiska skillnader mellan stad och land och många kommuner får en allt högre medelålder. Initialt förväntas var tredje kommun i Skåne ha en naturlig folkminskning, det betyder att det avlider fler än det föds och att eventuell befolkningsökning endast beror på inflyttning. Detta förändras under prognosperioden och antalet kommuner med en sådan minskning blir allt färre.

De kommuner som förväntas få flest nya invånare är Malmö, Lund och Helsingborg. Många kommuner runt de större städerna kommer också att växa fort. Det behövs därför fortsatt fokus på de största städerna i Skåne vad gäller bostadsbyggande, infrastruktur och annan service. Samtidigt behövs en generell diskussion om vad det innebär för Skåne i stort att befolkningen koncentreras till det sydvästra hörnet av länet och kring vad som krävs för att folk ska kunna bo kvar i, eller vilja flytta till andra kommuner och istället pendla till jobb i tillväxtkommunerna.

The image features a construction site with several tower cranes against a clear, orange-tinted sky. Two white wireframe boxes are overlaid on the scene: one in the lower-left foreground and another in the middle-right, partially enclosing a crane's tower and jib. The overall aesthetic is industrial and modern.

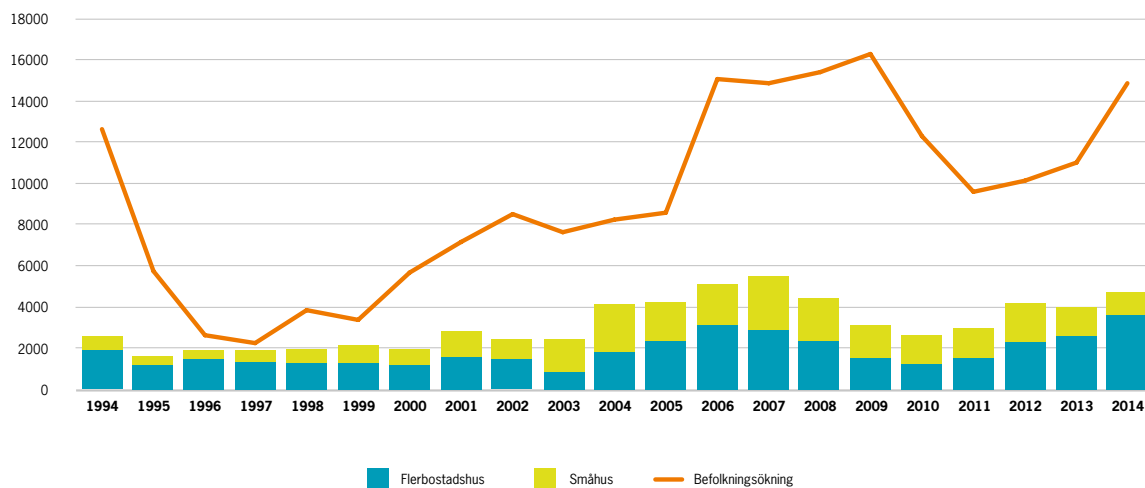
SKÅNES BOSTADSBYGGANDE

Under 1990-talet byggdes drygt 40 000 bostäder i Skåne. Under 2000-talet har det hittills byggts cirka 48 000. Det räcker inte. För att behålla samma antal invånare per bostad 2013 som 1990 borde det ha byggts minst 10 000 fler bostäder under perioden.

Bostadsbyggandets omfattning beror till stor del på den ekonomiska konjunkturen. I mitten av 2000-talet när konjunkturen var stark steg bostadsbyggandet markant, för att sedan avta igen när ekonomin saktade

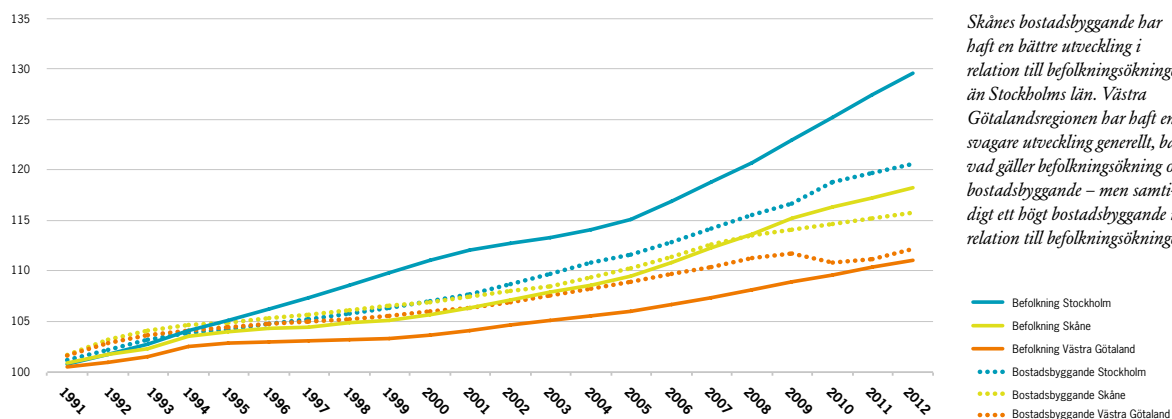
ner. Även andra omvärldsfaktorer, som till exempel avregleringen av bostadsmarknaden i början av 1990-talet, kan påverka bostadsbyggandet.

Totalt bostadsbyggande och befolkningsökning 1990-2013

Den inrikes inflyttningen står för den minsta delen av den skånska befolkningstillväxten, även om trenden är att den ökar något. Den naturliga befolkningsökningen stiger, sedan 2003 föds det fler än det dör. Den största delen av befolkningsökningen står migrationsöverskottet för.

Befolkningsökning och bostadsbyggande i storstadsregionerna 1991 - 2012

Fler invånare per bostad

1990-2013 byggdes det 0,40 bostäder per ny invånare i Skåne. I Stockholms län var kvoten ännu lägre: 0,30 bostäder per ny invånare. För att hålla jämna steg med befolkningen krävs en kvot på 0,50 – alltså två invånare per bostad. Västra Götalandsregionen har under många år haft ett högt bostadsbyggande i relation till befolkningsökningen. Där har det under perioden 1990-2012 byggts 0,53 nya bostäder per invånare.

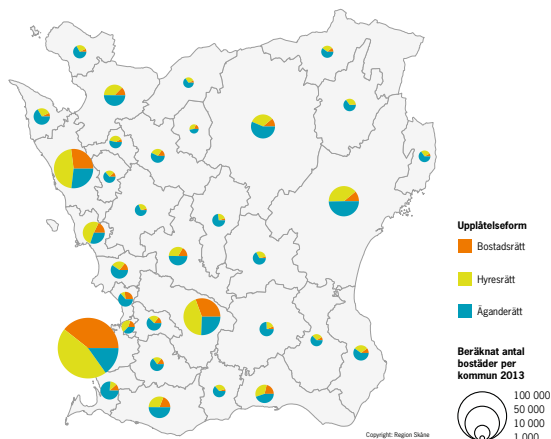
Antalet invånare per bostad i Skåne ökade mellan 1990 och 2012 från 2,11 till 2,15. Det är en ganska blygsam ökning jämfört med Stockholm där man under samma period gått från 2,03 till 2,18. I Västra

Götalandsregion har antalet invånare per bostad minskat från 2,15 till 2,12.

Malmö, Landskrona och Burlöv är de kommuner i Skåne där antalet invånare per bostad ökat mest. I Lund och många mindre kommuner har däremot antalet minskat.

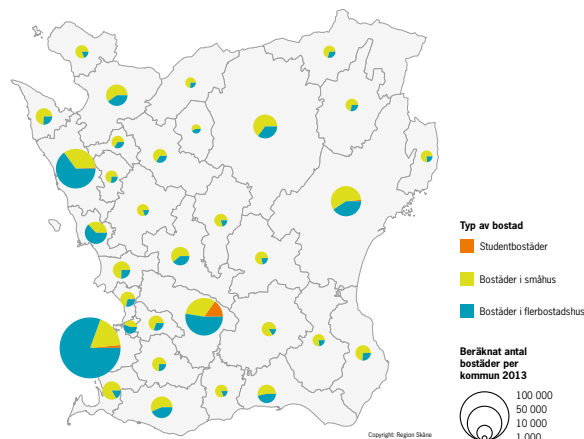
Lägenhet vanligare i storstäderna

De vanligaste bostadsformerna (småhus/äganderätt, hyresrätt eller bostadsrätt) varierar kraftigt mellan de olika skånska kommunerna. Andelen småhus är större i de mindre kommunerna medan flerbostadshus överväger i de större städerna.

Fördelning av bostäders upplåtelseform

Kartan visar fördelningen av upplåtelseformer i de olika kommunerna i Skåne. I de mindre kommunerna dominerar äganderätter, medan storstadskommunerna har en något jämnare fördelning mellan upplåtelseformerna. (SCB)

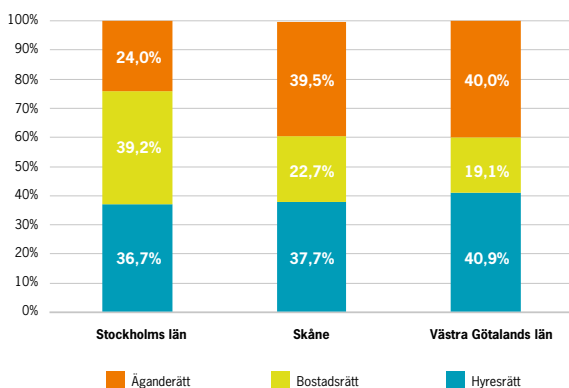

Fördelning av hustyper

Fördelningen av bostäder i småhus och flerbostadshus speglar fördelningen av upplåtelseformer, då äganderätt oftast kan kopplas till småhusbebyggelsen. Därmed finns det en större andel bostäder i småhus i de mindre kommunerna. (SCB)

I Stockholm och Västra Götaland står hyresrätterna för omkring 38 procent av det totala bostadsbeståndet. I Skåne är motsvarande siffra 35 procent. Andelen bostadsrätter varierar kraftigt mellan storstadsregionerna: 39 procent i Stockholms län jämfört med 23 procent i Skåne och 19 procent i Västra Götaland. I gengäld är andelen småhus betydligt lägre i Stockholm, endast 24 procent jämfört med 39,5 procent i Skåne och 40 procent i Västra Götaland.

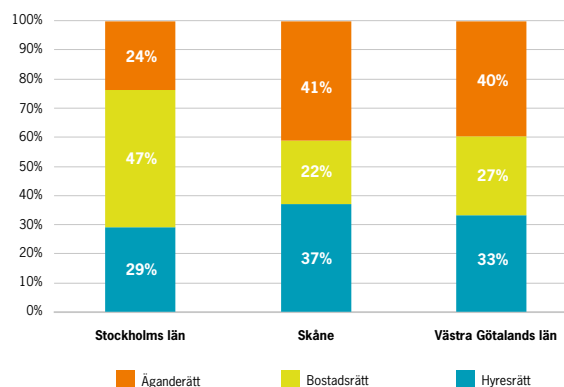
Fördelning av upplåtelseform i det totala bostadsbeståndet 2014

Antalet hyresrätter skiljer sig åt väldigt lite mellan de tre storstadsregionerna. Stockholm har dock ett markant större antal bostadsrätter än äganderätter. I Skåne och Västra Götaland är förhållandet det motsatta.

Under 1990-talet byggdes betydligt fler hyresrätter i både Skåne och Västra Götaland, främst på bekostnad av småhus. Trots det påverkade bostadsbyggandet mellan 1990 och 2013 bara fördelningen mellan olika upplåtelseformer i det totala bostadsbeståndet marginellt.

Fördelning av upplåtelseform avseende nybyggda bostäder 2000-2013

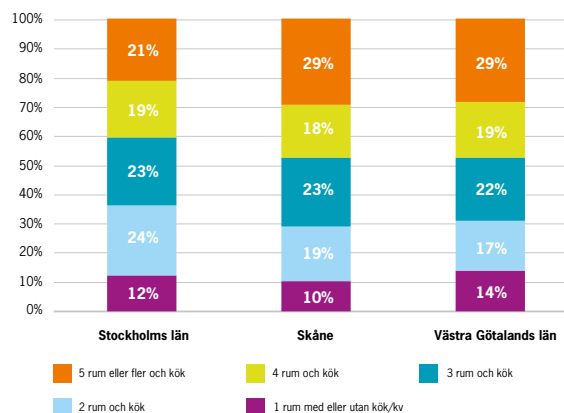

Under perioden ökade antalet bostadsrätter i både Stockholm och Västra Götaland.

Storlek och pris skilljer

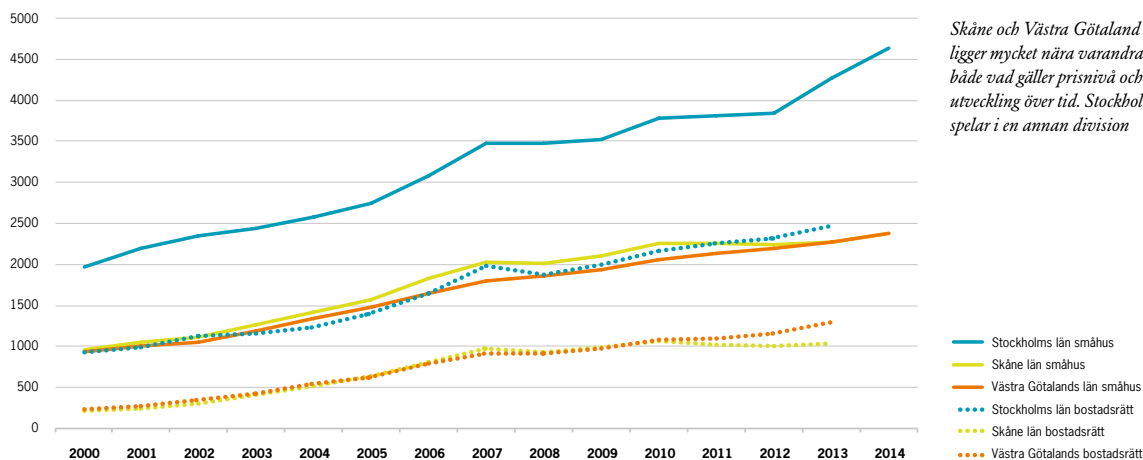
Fördelningen mellan vilka sorter bostäder som byggts under 2000-talet skiljer sig mellan de tre storstadslänen. Andelen nyproducerade ett- och tvåvåringar är 36 procent i Stockholms län, men bara 29 procent i Skåne. Andelen bostäder med fem rum eller fler är däremot 29 procent i Skåne och Västra Götaland jämfört med 21 procent i Stockholm. Jämfört med 1990-talet har det byggts något fler mindre lägenheter i alla tre regionerna under 2000-talet.

Fördelning av lägenhetsstorlekar avseende nybyggda bostäder 2000-2013

Andelen ett- och tvåvåringar i Stockholms län uppgår till 36 procent. I Skåne är det 29 procent. Antalet bostäder i med fem rum eller fler däremot är 29 procent i Skåne och Västra Götaland jämfört med Stockholms 21 procent.

Bostadspriser för antalet sålda bostäder i 1000-kronor 2000 - 2014

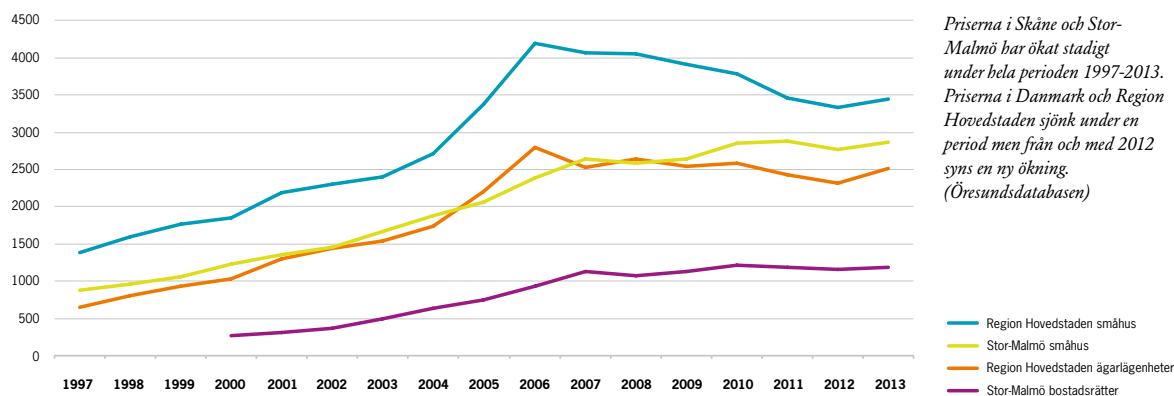
En jämförelse mellan bostadspriserna i de tre svenska storstads länen visar att det är väldigt små skillnader i både prisnivå och prisutveckling mellan Skåne och Västra Götaland medan Stockholm spelar i en helt egen division.

Danska priser högre

I mitten av 2000-talet valde många danskar att flytta till Skåne eftersom boendet här var betydligt billigare.

En trend som avtog när boendepiserna i Danmark började sjunka något igen. Priserna i Skåne har ökat stadigt från 1997, men trots att bostadspriserna i Danmark och Region Hovedstaden sjunkit sedan toppnoteringarna 2006-2008 är de fortfarande betydligt högre än i Malmö med omkringliggande kommuner. Ett hus på den danska sidan är i genomsnitt 500 000 SEK dyrare. Skillnaden i pris mellan ägarlägenheter och bostadsrätter är ännu större.

Bostadspriser för antalet sålda bostäder i 1000-kronor för Region Hovedstaden och Stor-Malmö 1997-2013

Priserna i Skåne och Malmö är inte lika låga som för 10 år sedan och de senaste åren har Skåne haft ett negativt flyttnetto gentemot den danska delen av gränsregionen. Samtidigt har priserna i Danmark och Region Hovedstaden börjat öka igen. Även om det finns många byråkratiska hinder för de som väljer att bo i ett land och arbeta i ett annat kan trenden med dansk inflyttning till sydvästra Skåne komma att öka igen om boendepiserna på den danska sidan tar riktig fart.

Bostadsbrist i många kommuner

Enligt Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys 2015 råder det bostadsbrist i 22 av Skånes 33 kommuner. Sedan millennieskiftet har det i genomsnitt byggts omkring 3 500 bostäder per år i Skåne. Det är för få för att matcha den förväntade befolkningsutvecklingen.

Kommunerna har generellt höga ambitioner, ändå når antalet färdigställda bostäder inte upp till målet. Konjunkturläget har stor betydelse för hur mycket som faktiskt byggs. De år då konjunkturen varit svagare har det byggts under 3 000 bostäder. Det innebär att en positiv notering på över 4 000 bostäder något år snarare kan ses som ett uttryck för goda ekonomiska förutsättningar, än som en generell trend av ökat bostadsbyggande.

Länsstyrelsen drar i sin rapport slutsatsen att bostadsbyggandet i stort är en utmaning för Skåne. Det är dessutom viktigt att bygga rätt sorts bostäder. Bostadsbyggandet är till stor del marknadsdrivet och för att det ska komma upp till en nivå som matchar den förväntade befolkningsökningen krävs det tillräcklig köpkraft på den regionala bostadsmarknaden. Det är viktigt att komma ihåg att en växande befolkning inte per automatik innebär en lika stor efterfrågan på nyproduktion. I Skåne ser vi en tydlig trend att befolkningstillväxten även under de närmast kommande decennierna till stor del kommer att bestå av ekonomiskt svaga grupper, till exempel unga och nyanlända migranter, som har begränsade möjligheter att ta sig in på bostadsmarknaden och därför inte lär efterfråga nyproducerade äganderätter i lika stor utsträckning som ekonomiskt attraktiva hyresrätter.

Med tanke på den stora befolkningsökningen som sker i Malmö, Lund och Helsingborg lär en del av befolkningstrycket spridas till kommuner runt dessa städer samt andra delar av Skåne. En förutsättning för detta är fortsatta investeringar i kollektivtrafik och infrastruktur.

Det är viktigt att komma ihåg att varje försök till heläckande analys av bostadsmarknaden haltar om man inte även diskuterar möjligheter och trösklar för att ta sig in på bostadsmarknaden, väntetider i kösystem, samt bostadspriser och hur bostadsmarknaden i övrigt har förändrats. Denna analys är en bara en del av detta större arbete. Fortsatta utredningar behövs för att komplettera bilden.

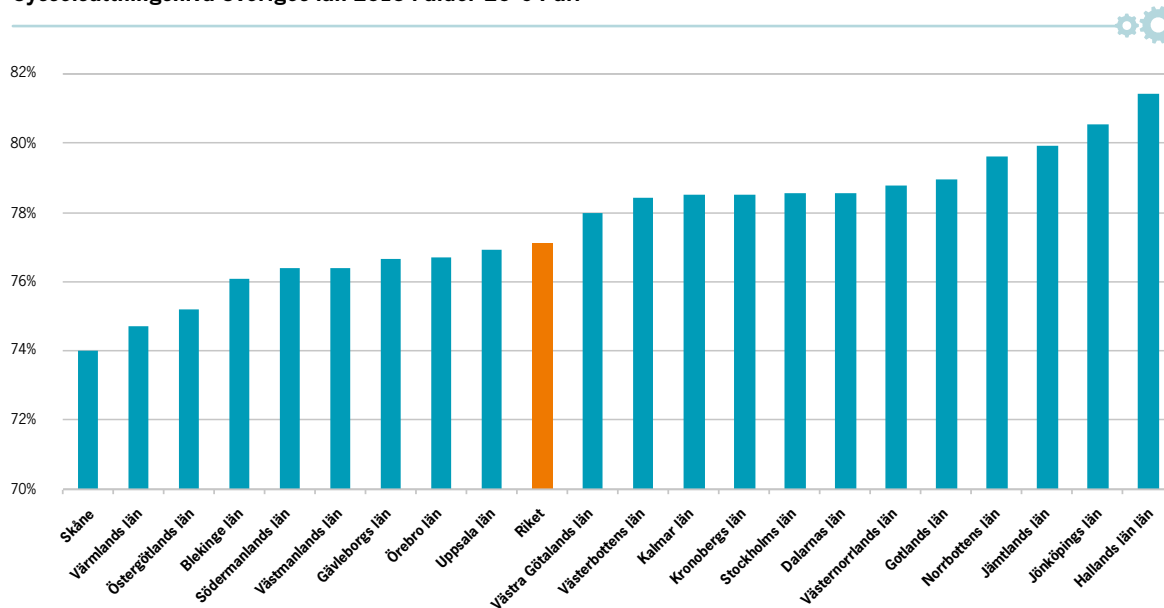
SKÅNES ARBETSMARKNAD

Den samlade ekonomiska aktiviteten i Sverige har alltmer koncentrerats till de tre storstadsregionerna Stockholm, Västra Götaland och Skåne. Skånes andel av både Sveriges befolkning och sysselsättning ökade under perioden 1985-2007. Samtidigt minskade Skånes andel av Sveriges BNP (Bruttonationalprodukt).

Skåne har den lägsta sysselsättningsnivån i Sverige: 74,0 procent inklusive Öresundspendlarna år 2013. Riksgenomsnittet är 77,1 procent. Både Stockholm och Västra Götaland ligger över detta. Även BRP (Bruttoregionprodukt) för Skåne ligger betydligt lägre än t ex för Stockholm.

Antalet arbetstillfällen i Skåne förväntas stiga under de närmaste åren, den beräknade befolkningsökningen innebär dock att den totala sysselsättningsnivån troligen blir kvar på samma låga nivå framöver.

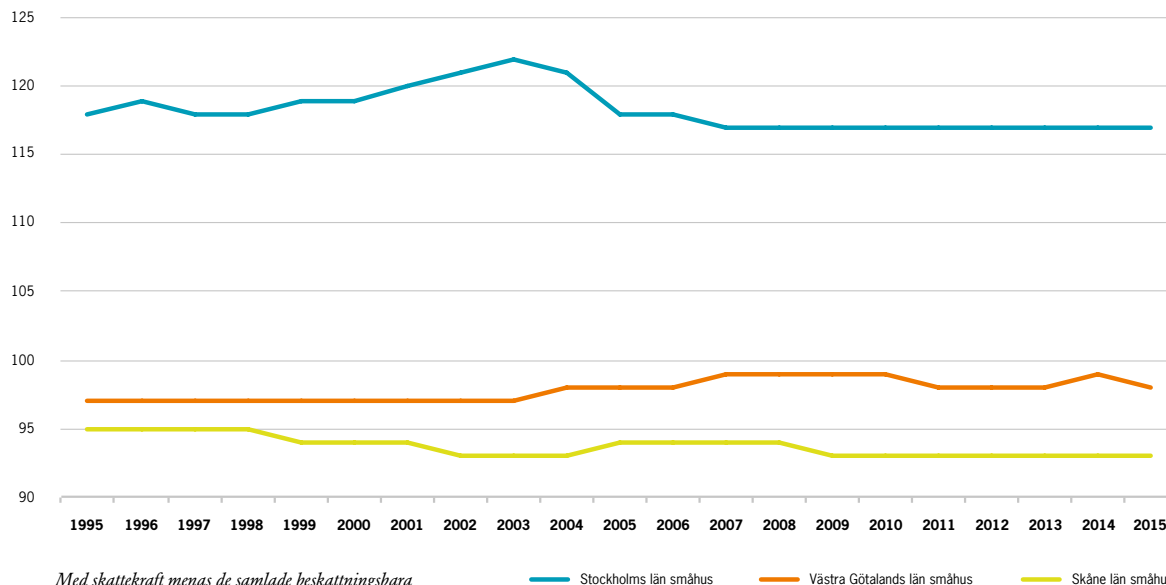
Sysselsättningsnivå Sveriges län 2013 i ålder 20-64 år.

Talen för Skåne är från 2012 och inkluderar Öresundspendlare, källan här är Öresundsdatan. Talen för Västra Götaland regionen är från 2012, källan är Västra Götalandsregionen. I talen för Värmlands län saknas gränspendlingen.

Skattekraften i de tre storstadslänen i förhållande till medelskattekraften i riket (=100)

Den låga skånska sysselsättningen påverkar skattekraften i Skåne negativt. De senaste 20 åren har skattekraften i Stockholms län legat en bra bit över riksgenomsnittet, även om gapet minskat sedan 2003. Skåne och Västra Götalandsregionen ligger båda under riksgenomsnittet men utvecklas åt olika håll. Västra Götalandsregionen har ökat för varje år och närmar sig riksgenomsnittet. Skåne har däremot minskat i skattekraft under samma period.

Finanskrisen 2008 slog hårt mot världsekonomin. Sverige och Danmark klarade sig överlag bra jämfört med andra länder, men det finns regionala skillnader. Stockholms BRP per invånare ökade med 25 procent under perioden 2001-2011. I Skåne var ökningen bara 17 procent. Enligt analysen "Den ekonomiska utvecklingen i Öresundsregionen" är förklaringen att produktiviteten räknat som BRP per sysselsatt är högre i Stockholm. Skåne har istället en utveckling som är i linje med Öresundsregionen (alltså även den danska huvudstadsregionen) i stort.

Många förlorade arbetstillfällen

Skåne har historiskt en stor och arbetsintensiv tillverkningsindustri i branscher med låg internationell konkurrenskraft. I Stockholm och Västra Götaland är det inte samma förhållande. Att skapa ännu fler jobb och därmed öka både sysselsättningsnivå och skattekraft är en stor utmaning för Skåne. Här kan samspelet inom hela Öresundsregionen vara en viktig nyckel. Tillgången på framför allt ung arbetskraft kommer att bli allt större i Skåne i takt med att de stora kullarna yngre växer upp och avslutar sin utbildning. Samtidigt är Storköpenhamn en stor arbetsmarknad med en högre framtida medelålder och där förväntas en arbetskraftsbrist i just denna grupp. Krångliga regelverk och administrativa hinder sätter många käppar i hjulet för dem som vill bo i Skåne och arbeta i Danmark. Öresundsregionens potential som arbetsmarknad bör därför utredas och utvecklas vidare.

SKÅNES ARBETSPENDLING

Arbetspendlingen mellan de skånska kommunerna är hög. Under de senaste åren har arbetsmarknadssituationen förändrats radikalt och idag är en stor del av arbetstillfällena koncentrerade i sydvästra Skåne. Andelen inpendlare till sydvästra Skåne 2022 förväntas vara lika stor som den är idag, dock kommer antalet pendlare att öka som en följd av tillväxten. Det är en planeringsutmaning som ställer stora krav på väl fungerande infrastruktur och regionala kommunikationer samt på genomtänkta investeringar i bostäder.

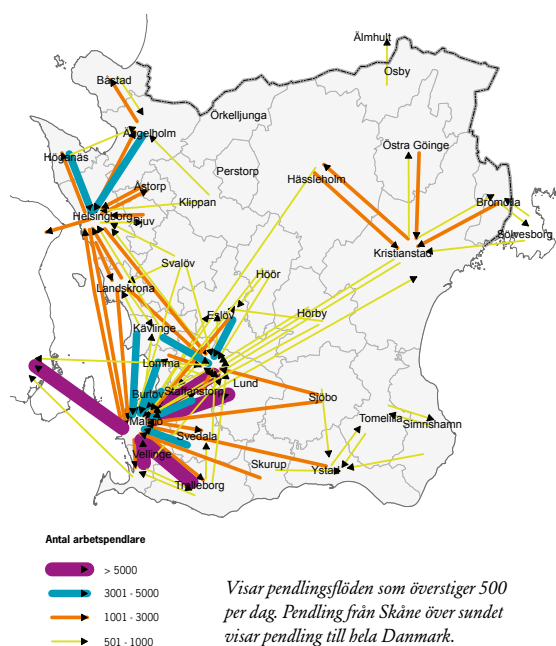
Mellan 1993 och 2013 ökade den totala arbetspendlingen över kommungräns i Skåne med 60 procent: från cirka 275 000 till nästan 440 000. Detta ligger i linjen med utvecklingen i resten av landet. De lokala arbetsmarknaderna blir färre i hela Sverige och fler människor arbetspendlar längre. Oavsett om drivkraften bakom ökningen är bättre och ökade möjligheter till det jobb man vill ha, eller att man helt enkelt tvingats söka jobb i andra kommuner leder den ökade arbetspendlingen över kommungräns till en allt större integration på arbetsmarknaden.

En förändrad arbetsmarknad

I Skåne syns två tydliga och parallella spår. Dels ökar pendlingen in till de regionala kärnorna, speciellt i länets sydvästra del. Dels utvecklas stråken mellan de olika regionala kärnorna allt mer. Det är ett tecken på att Skåne är på väg att utvecklas till en mer sammanhållen region än den varit historiskt.

Den ökande arbetspendlingen har förändrat den skånska arbetsmarknaden i grunden. Och utvecklingen har gått fort. 1998 hade Skåne sex lokala

Mellankommunal arbetspendling 2012

arbetsmarknader: Malmö, Simrishamn-Tomelilla, Kristianstad, Helsingborg, Perstorp samt Osby som tillhörde Älmhults lokala arbetsmarknad. År 2000 hade pendlingen från Helsingborg ökat så mycket att denna arbetsmarknadsregion smält samman med Malmö. 2003 medförde ökad pendling att Perstorp försvann som egen lokalarbetsmarknad och blev istället del av Kristianstads. 2008 försvann också Simrishamn-Tomelillas lokala arbetsmarknad, dessa orter ses nu istället som del av arbetsmarknaden i Malmö-Lund.

Skåne består alltså nu av tre lokala arbetsmarknader: Malmö-Lund/Helsingborg, Kristianstad/Hässleholm samt Osby kommun som fortfarande tillhör Älmhults lokala arbetsmarknad. Det intressanta i sammanhanget är att både Malmö-Lund/Helsingborg och Kristianstad/Hässleholm är lokala arbetsmarknader med dubbla kärnor. Pendlingen mellan kärnkommunerna är alltså så stor att ingen av kommunerna är ensam kärna.

Infrastrukturinvesteringar påverkar mönstret

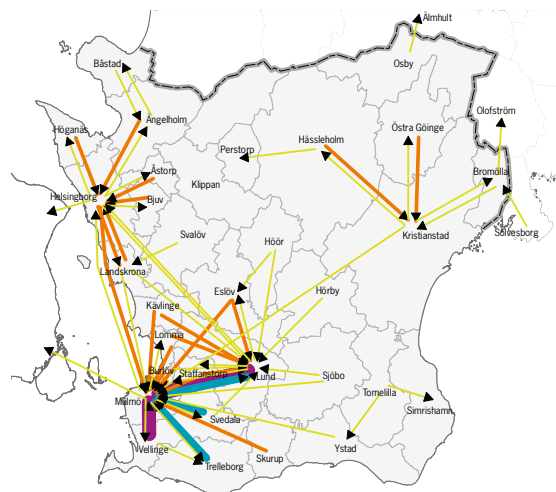
Kollektivtrafiken har en nyckelroll i Skånes utveckling genom att stärka den fysiska tillgängligheten och på så sätt binda samman Skåne. En utbyggnad av infrastruktur och kollektivtrafik minskar avstånden inom samt till och från Skåne. Det skapar bättre förutsättningar för en större och mer sammanhängande arbetsmarknad, med ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet som följd. Möjligheterna till resande och pendling spelar stor roll för hur och var det byggs. Kapaciteten i särskilt järnvägssystemet i Skåne behöver byggas ut för att erbjuda effektiva och miljövänliga pendlingsmöjligheter i det flerkärniga Skåne och samtidigt ta hand om ökande långväga godstransporter genom regionen.

Två tredjedelar av Skånes befolkning kan nå de centrala delarna av antingen Malmö, Lund, Helsingborg, Kristianstad eller Hässleholm inom 45 minuter med kollektivtrafik. Runt 500 000 invånare i Skåne har tillgång till 250 000 arbetsplatser inom 30 minuter med bil, om de åker kollektivt minskar däremot tillgängligheten till arbetsplatser inom 30 min radikalt till cirka 60 000. Målet är att tillgängligheten ska förbättras så att 80 procent av arbetsplatserna är nåbara inom 45 minuter med kollektivtrafik för Skånes invånare 2030.

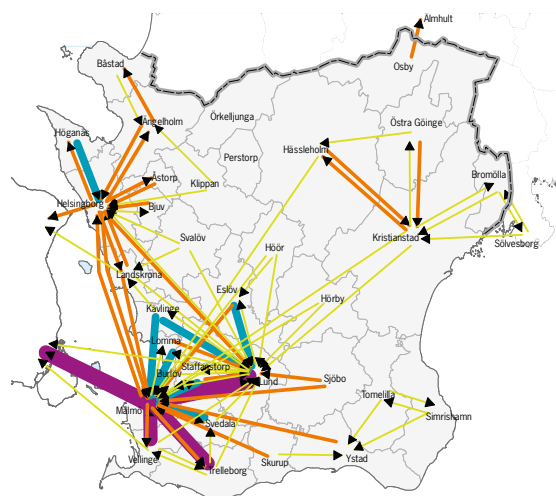
Pendling jämförelse 1998 och 2008

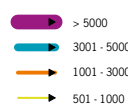
Mellankommunal arbetspendling 1998

Mellankommunal arbetspendling 2008

Antal arbetspendlare

Visar pendlingsflöden som överstiger 500 per dag. Pendling från Skåne över sundet visar pendling till hela Danmark.

Arbetspendlingens utveckling ökar kontinuerligt kraven på regionaltrafiken och möjligheterna att resa snabbt och hållbart. Det är tydligt att stora infrastrukturinvesteringar snabbt slår igenom i pendlingsmönstret, något som bör beaktas framöver. Öresundsförbindelsen har till exempel lett till en kraftig ökning i arbetspendlingen från Skåne till den danska delen av Öresundsregionen och då särskilt Storköpenhamn. Arbetspendlingen från Skåne till Danmark ökade från 2000 individer när bron öppnades år 2000 till drygt 18 000 år 2008. Siffran har sedan sjunkit till 15 000 i spåren av den globala finanskrisen, men pendlingen över Öresund förväntas öka igen under de kommande åren. Hur mycket arbetsmarknaden växer beror till stor del på vilka infrastrukturinvesteringar som görs.

Arbetspendling över riksgrens är naturligtvis mer komplicerad än inomregionalpendling då valutaförändringar, regelverk och liknande gränshinder ställer till det. Dock beräknar Öresundskommittén i sin rapport "Broeffekter och möjligheter i Öresundsregionen" att Öresundsbron skapat en samhällsekonomisk vinst på uppskattningsvis 78 miljarder SEK.

Arbetspendlingen längs västkustbanan har ökat kontinuerligt mellan 1993 och 2013. Särskilt tydligt är det för pendlingen mellan Helsingborg och Malmö som ökat med 143 procent (1600 personer) under perioden. I motsatt riktning har pendlingen ökat med 213 procent (1200 personer). Pendlingsökningen mellan Landskrona och Malmö respektive Lund också varit

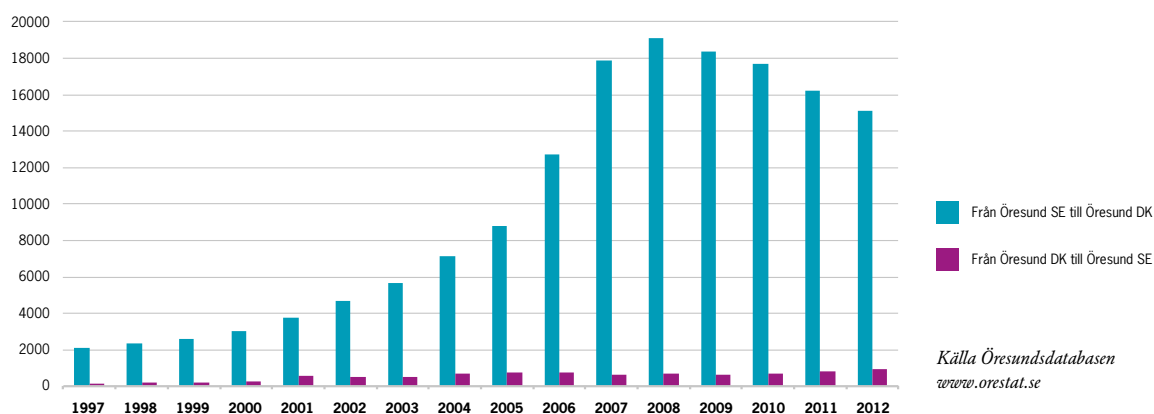
kraftig under perioden. År 2001 stod utbyggnaden av västkustbanan med sträckan Helsingborg och Landskrona färdig och i december kommer invigningen av tunneln genom Hallandsåsen. Dessa investeringar är viktiga, men den kraftigt ökade pendlingen gör att de är otillräckliga för det ökade trycket. Därmed kommer ytterligare investeringar att behövas.

Mot en sammanhållen arbetsmarknadsregion

Malmö står för en mycket stor del av sydvästra Skånes tillväxt. Enligt rapporten "Skåne 2022 – ekonomi och sysselsättning" från juni 2014 blir det en fortsatt koncentration av arbetstillfällena (sysselsatt dagbefolkning) till sydvästra Skåne där arbetstillfällena beräknas öka från dagens 54 procent till 57 procent 2022. Många som arbetar i Malmö väljer dock att bo i någon av de omkringliggande kommunerna. Resultatet blir i så fall att den genererade skattekraften sprider sig till dessa och att Malmös skattekraft fortsätter vara låg. Andelen unga som vill bo i storstadsområdena förväntas dock öka.

Någon gång under 2020-talet beräknas Skåne bli en sammanhållen lokal arbetsmarknadsregion. En funktionell arbetsmarknadsregion kännetecknas av att infrastrukturen fungerar bra och att folk kan bo och pendla relativt smidigt inom området. För att uppnå detta krävs att tillgängligheten inom Skåne är god samt att arbetspendling kan ske över långa sträckor. Sett ur det perspektivet blir det intressant att fundera över var nya bostäder bör byggas.

Arbetspendling över Öresund 1997-2012

Källhänvisning

Källa för statistiken om inget annat anges är SCB.

[Bostadsmarknadsanalys för Skåne 2015 – 33 fönster till bostadsmarknaden i Skåne](#)
(Länsstyrelsen Skåne)

[Broeffekter och möjligheter i Öresundsregionen](#) (Öresundskomiteen)

[Det öppna Skåne 2030](#)

[Flyttstudie Skåne 2015 – En analys av inomregionala, inrikes och utrikesflyttare i Skåne län](#) (Region Skåne)

[Hur har det gått i Skåne 2014?](#)

[Lokala arbetsmarknader i Öresundsregionen](#)

[Miljöhjältar i Skåne – Miljötilståndet i Skåne 2015](#) (Länsstyrelsen Skåne)

[OECD Territorial Review Skåne, Sweden 2012](#)

[Planberedskap i Skåne – en inventering i större tätorter](#) (Länsstyrelsen Skåne)

[Skåne 2022 – ekonomi och sysselsättning](#) (Region Skåne)

[Skånes befolkningsprognos 2014-2023](#) (Region Skåne)

Stockholmsregionens utmaningar – Nu brådskar nya lösningar
(Rapport 2014:7 Stockholms Handelskammare)

Strategi för den gröns gods- och logistikregionen (Region Skåne [pågåend])

[Svag ekonomisk utveckling i Öresundsregionen](#) (Region Skåne)

[Tillverkning, tjänster och tillväxt – en ny bild av strukturomvandlingen i Skåne](#) (Region Skåne)

[Utbildnings- och arbetsmarknadsprognos för Skåne – med sikte på 2020](#) (Region Skåne)

[Varför byggs det inte på detaljplanelagd mark i Skåne? Exempel från åtta kommuner.](#)
(Länsstyrelsen Skåne)

Universitetskanslersämbetet, NU-databasen

